

Sygn. akt: I C 800/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wiesław Kasprzyk
Protokolant:	sekr. sąd. Joanna Kotowska

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa **T. O., Ł. O.**

przeciwko **Skarbowi Państwa- Wojewodzie (...)- (...)**

o zapłatę

I. oddała powództwo żądające zobowiązania Skarbu Państwa reprezentowanego przez Wojewodę (...)- (...) do złożenia woli na podstawie art. 64 k.c. oraz art. 1047 par. 1 k.p.c. w związku z art. 129 ust. 1 i art. 134 pkt 2 Ustawy o ochronie środowiska o treści „ Skarb Państwa- Wojewoda (...)- (...) kupuje od małżonków T. i Ł. O. nieruchomość położoną na terenie Województwa (...), obręb Z., Gmina P., stanowiącej wyspę S. na jeziorze Ś. składającą się z dwóch działek o numerach ewidencyjnych (...) , dla których Sąd Rejonowy w Piszczu IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą numer (...) oraz zobowiązuje się zapłacić za nieruchomość cenę w wysokości 93 720 740 zł solidarnie na rzecz powodów”;

II. odrzuca pozew w części żądającej zasądzenia od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwoty 64 442 953 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;

III. zasądza od powodów na rzecz pozwanego kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powodowie T.i Ł. O.wnieśli o zobowiązanie Skarbu Państwa reprezentowanego przez Wojewodę (...), do złożenia oświadczenia woli na podstawie art. 64 kc oraz 1047 par. 1 kpc w zw. z art. 129 ust.1 i art. 134 pkt.2 Ustawy o ochronie środowiska o treści : „, Skarb Państwa – Wojewoda (...)kupuje od małżonków T. O.i Ł. O.nieruchomość położoną na terenie województwa (...), obręb Z.gmina P., stanowiącej W.S., na jeziorze Ś.składającą się z dwóch działek o numerach ewidencyjnych (...)o łącznej powierzchni 775.767 m² , dla których Sąd Rejonowy w (...)IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...)oraz zobowiązuje się zapłacić za nieruchomość cenę w wysokości 93 720 400 zł solidarnie za rzecz powodów .

Powodowie sformułowali żądanie alternatywne w którym w przypadku nieuwzględnienia poprzedniego żądania domagali się zapłaty od pozwanego kwoty 64 442 953 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa.

W obszernym uzasadnieniu żądań powodowie wskazali iż w dniu 19 września 2007 r. nabyli działki o numerach ewidencyjnych (...)położone na terenie województwa (...)stanowiące W.S.położoną na jeziorze Ś.. Zamiarem który towarzyszył powodom przy zakupie nieruchomości była realizacja na niej inwestycji , zgodnie z obowiązującym planem przestrzennego zagospodarowania. Na podstawie Rozporządzenia nr. (...)Wojewody (...)z dnia 30lipca 2009 r. ustanowiono na obszarze między innymi tych nieruchomości użytek ekologiczny, co miało dwojaki skutek. Po pierwsze realizacja planów inwestycyjnych powodów stała się niemożliwa a po drugi wartość nieruchomości w istotny sposób się obniżyła. Te dwa elementy stały się podstawą tak sformułowanych żądań powodów.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb państwa - Wojewoda W.(...)wniósł o oddalenie powództwa . Uzasadnienie stanowiska pozwanego sprowadza się do stwierdzenia , że ustanowiony rozporządzeniem nr. (...) użytek ekologiczny nie obejmuje półwyspu S.. Z tytułu rozporządzenia wynika bowiem że dotyczy on wysp a nie półwyspów. W ocenie pozwanego S.z uwagi na połączenie z lądem stanowi półwysp a nie wyspę.

Na rozprawie pozwany zmodyfikował swoje stanowisko wnosząc o oddalenie pierwszego żądania i o odrzucenie żądania ewentualnego.

Sąd ustalił , następujący stan faktyczny:

Powodowie są właścicielami działek o numerach (...) znajdujących się na wyspie S. na J. Ś..

bezsporne

W dniu 30 lipca 2009 r. Wojewoda (...)wydał Rozporządzenie nr. (...) w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „ W.na jeziorach województwa (...)”

W paragrafie pierwszym tegoż rozporządzenia zawarto zapis :

1. Ustanawia się użytek ekologiczny o nazwie „ W. na jeziorach województwa (...) ” obejmujący wyspę C., wyspę K. i wyspę **C. O.** na J. Ś., wyspy na J. K. , wyspy na J. Drumlin, wyspy na J. N., wysp na Jeziorze R. i wyspy na J. Łagodne. Działki ewidencyjne posiadające trwałą zabudowę wyłącza się z granic użytku ekologicznego.

2. Granice użytku ekologicznego określają mapy stanowiące załączniki do rozporządzenia.

W załączniku nr 1. do tegoż rozporządzenia oznaczono pogrubioną linią wyspy na J. Ś. na których ustanowiono użytek ekologiczny. Z mapy tej wynika więc , że użytek ekologiczny ustanowiono na wyspach : K. , C. i **S. .**

dow.

rozporządzenia k. 35, załącznik nr1 k. 36.

Zarządzenie wojewody nr. (...)ogłoszone zostało w Dz. Urz. Woj. (...)nr. 105 poz. 1729 w dniu **31 lipca 2009 r.**

dow.

informacja k. 488

Pismem z dnia 29 grudnia 2011 r. , doręczonym powodowi dnia 30 grudnia 2011 r. powodowie w oparciu o przepisy art. 129 ust.1 i 134 pkt.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska , w związku z ustanowieniem użytku ekologicznego obejmującego ich nieruchomości wystąpili do pozwanego z roszczeniem wykupienia tych nieruchomości za cenę 29 277 447 zł.

dow.

wniosek k. 52-57

Powodowie nie domagali się odszkodowania za poniesioną szkodę w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości od właściwego starosty.

fakt przyznany przez pozwanych na rozprawie

Sąd zważył , co następuje:

Żądanie powodów zmierzające do zobowiązania Skarbu Państwa – Wojewody (...) do złożenia oświadczenia woli zmierzającego do odkupienia od powodów spornych nieruchomości podlega oddaleniu bowiem przekroczony został termin określony w art. 129 ust.4 ustawy prawo ochrony środowiska .

Żądanie ewentualne powodów podlega odrzuceniu bowiem żądanie odszkodowania w trybie art. 131ust. 1 powyższej ustawy odbywa się w trybie postępowania administracyjnego wg. przepisów kpa. Tym samym występuje czasowy (określony w ust.2 tegoż przepisu) brak drogi sądowej.

Na wstępie wyjaśnienia wymaga kwestia zakresu rozporządzenia nr. 96 wojewody. Z treści paragrafu pierwszego wynika bowiem że obejmuje ono wyspę C. O.. Poza sporem jest , iż takiej wyspy na J. Ś. nie ma . Jednakże zakres tego rozporządzenia określony został dwojako : w formie słownej ale także i graficznej. W ustępie drugim § pierwszego rozporządzenia zapisano , iż granice użytku ekologicznego określają mapy stanowiące załączniki do rozporządzenia. **Z mapy stanowiącej załącznik do rozporządzenia ewidentnie wynika , iż ustanowiony użytek ekologiczny obejmuje wyspę S..** Analizując mapę (k. 36) nie sposób dojść do innych wniosków bowiem na mapie zaznaczono wszystkie wyspy jeziora Ś. objęte użytkowaniem ekologicznym. Sąd nie ma także wątpliwości , iż mapa ta stanowiąca załącznik do rozporządzenia jest integralną częścią rozporządzenia.

Jak więc traktować zapis słowny : C. O. zawarty w §1 ust 1 rozporządzenia. W ocenie sądu mamy do czynienia jedynie z omyłką pisarską będącą konsekwencją niezbyt starannego procesu legislacyjnego. W takich kategoriach sąd postrzega ten zapis.

Dla sądu niezrozumiałe jest więc stanowisko strony pozwanej konsekwentnie obstającej przy stanowisku , iż W. S. nie stanowi użytku ekologicznego. Treść załącznika (mapy) do rozporządzenia (wydanego przez pozwanego) nie może pozostawiać tu żadnych w tej kwestii wątpliwości. Także zeznania przesłuchanych przed sądem świadków nie pozostawiają wątpliwości co do zakresu użytku ekologicznego i co do tego że W. S. stanowiła użytek ekologiczny.

Z powyższych względów sąd nie widzi potrzeby uwzględniania wnioskowanych przez pozwanego wniosków dowodowych zmierzających też do wykazania że W. S. nie jest wyspą a półwyspem bowiem jest to dowód całkowicie zbędny a także w sposób nieuzasadniony przyczyniający się do zwiększenia kosztów procesu.

Powodowie swoje zasadnicze żądanie oparli na przepisie art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z ustępem pierwszym tego przepisu - jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone , właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części.

Jednakże przedstawioną wyżej treść łączyć należy z ustępem czwartym przepisu art. 129 ustawy . Zgodnie z jego brzmieniem – z roszczeniem o którym mowa w ust. 1 i 2 można wystąpić w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Rozporządzenie nr 96 wydano w dniu 30 lipca 2009 r. Paragraf 5 rozporządzenia stwierdza , że wchodzi ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...). Według ustaleń sądu ogłoszenia dokonano w dniu 31 lipca 2009 r. Termin dwuletni zaczyna więc biec od dnia 15 sierpnia 2009 r. Z kolei z przywołanego w stanie faktycznym wniosku pozwanych (k. 52) wynika , że ze stosownym roszczeniem powodowie wystąpili w dniu 30 grudnia 2011 r (data wpływu do Urzędu Wojewódzkiego w O.) . Już wówczas doszło do przekroczenia zawitego

terminu 2 lat przewidzianego przez ust. 4 art.129 ustawy. Konsekwencją powyższego ustalenia może być wyłącznie oddalenie powództwa.

Podkreślenia wymaga także , że na bieg tego terminu nie ma znaczenia chwila dowiedzenia się przez powodów o wydaniu aktu prawa miejscowego ani omyłka pisarska w nim zawarta. Treść ust. 4 art.129 jest bowiem jednoznaczna.

Ewentualne żądanie powodów oparte zostało z kolei na ust.2 art. 129 powyższej ustawy. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę ; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości.

Tekst tego przepisu łączyć należy z art. 131 tej ustawy który w ust. 1 przyjmuje następujące brzmienie: w razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości , o którym mowa w art. 130 ust. 1 ustawy na żądanie poszkodowanego właściwy starosta ustala , w drodze decyzji , wysokość odszkodowania ; decyzja nie jest zaskarżalna.

Analiza tegoż przepisu nie może z kolei pozostawiać wątpliwości , że pierwszym etapem uzyskania przez powodów odszkodowania jest uzyskanie decyzji administracyjnej będącej konsekwencją postępowania administracyjnego. Oznacza to że droga sądowa jest czasowo wyłączona co uzasadnia odrzucenie tego żądania powodów.

Droga sądowa przysługuje dopiero po wydaniu decyzji kiedy strona nie będzie z niej zadowolona lub w przypadku bierności organu (ust. 2 art. 131 ustawy).

Pozwani na rozprawie przyznali , iż z drogi postępowania administracyjnego nie skorzystali.

Powyższe rozważania prowadzą do oddalenia pierwszego żądania powodów i odrzucenia drugiego (art. 199 kpc). Taka decyzja sądu czyni zbędnym przeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez powodów a mających wykazać wielkość poniesionej przez nich szkody.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc.

Sędzia

Wiesław Kasprzyk